

A-PBT-A-2/2015. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület az xxx Ügyvédi Iroda (xxx) által képviselt **T.T.F.** (yyy; a továbbiakban: Kérelmező) **ABC Bank** (zzz; a továbbiakban: Pénzügyi Szolgáltató) ellen benyújtott kérelmére indult, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2015. május 14. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

tette:

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlja, hogy a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás átvételétől számított 60 napon belül fizessen meg a Kérelmező részére 522.365,- forintot és annak a 2013. október 3. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatát, továbbá 9.318,00 eurót és az ez után felszámított 41,93 euró jutalékot, valamint ezeknek a 2013. október 4. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatát.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmező azon jogát, hogy a Pénzügyi Szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését az MNB tv. 113. §-ának b) pontja, 116. §-a, valamint 119. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező 2015. február 26. napján érkezett kérelmével fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez. Kérelmében előadta, hogy 2014. június 30. napján fel szerette volna venni a 2011. december 13-án elhunyt édesapja hagyatékából rá eső részt (kb. 3 millió forintot), és ekkor derült ki, hogy azt testvére, T.Z.E. egy „első ránézésre láthatóan” hamis meghatalmazás alapján korábban felvette. A Kérelmező arra hivatkozott, hogy a meghatalmazásban az ő személyes adatai tévesen szerepelnek, és a közjegyzői hitelesítés ránézésre hamis, mivel az iraton a hamis pecséten kívül a közjegyzői hitelesítés egyetlen tartalmi eleme sem szerepelt. A Kérelmező kérte, hogy a Pénzügyi Szolgáltató fizessen meg 522.365,- forintot és annak a 2013. október 3. napjától számított törvényes kamatát, továbbá 9.363,60 eurót, és annak a 2013. október 4. napjától számított törvényes kamatát. A Kérelmező kérte továbbá, hogy az eljáró tanács a Kérelmező által korábban ugyanezen vitás ügyben indított, hiánypótlás nem teljesítése miatt elutasított kérelmét (és mellékleteit) jelen eljárás irataihoz csatolja.

A Pénzügyi Szolgáltató előadta, hogy 2013. október 3. és 4. napján megjelent a Pénzügyi Szolgáltató bankfiókjában magát T.Z.E.-nek kiadó személy, aki egy-egy meghatalmazást hozott magával, amelyek tanúsága szerint T.T.F. meghatalmazta őt a lakossági devizaszámla és a biztos tartalék számla feletti rendelkezésre. E meghatalmazások alapján T.Z.E. 2013. október 3. napján felvette a forint összeget, majd 2013. október 4. napján a deviza összeget elutalta. A Pénzügyi Szolgáltató előadta, hogy mindkét meghatalmazás tartalmilag megfelelő volt a Kérelmezőt illető összeg felvételéhez, illetve átutalásához. A meghatalmazások tartalmazták az érintett számlák megjelölését, és feljogosították a meghatalmazottat a számlák feletti rendelkezésre, pénz felvételére és befizetésére, minden szükséges jognyilatkozat megtételére és okiratok aláírására. A meghatalmazások tartalmazták a meghatalmazó és a meghatalmazott adatait is. A Pénzügyi Szolgáltató utalt arra, hogy a meghatalmazó lakcímeiként a meghatalmazó tartózkodási helye szerepel a meghatalmazásban, azonban ez nem olyan fokú eltérés, amely az eljáró banki alkalmazott gyanúját felkelthette volna. A Pénzügyi Szolgáltató előadta, hogy a meghatalmazásokon xxx közjegyző pecsétje szerepel és egy olvashatatlan aláírás, mely azt a látszatot keltette, mintha közjegyző által hitelesített meghatalmazásról lett volna szó. A Pénzügyi Szolgáltató véleménye szerint nem alapos a Kérelmezőnek az az állítása, mely szerint a meghatalmazások hamisított volta nyilvánvaló kellett volna, hogy legyen a banki alkalmazott számára. A Pénzügyi Szolgáltató előadta, hogy xxx közjegyző 2014. október 14. napján feljelentést tett a xxx Rendőrkapitányságon közokirat-hamisítás miatt. A Pénzügyi Szolgáltató előadta továbbá, hogy a Kérelmező igényének jogosságát nem ismeri el, álláspontja szerint a Kérelmező igényét csak a tényállás teljes felderítése, a bűncselekmény elkövetője kilétének megállapítása és vallomásának ismerete alapján lehet megítélni. A Pénzügyi Szolgáltató utalt arra, hogy a Kérelmező kárát nem a Pénzügyi Szolgáltató, hanem a bűncselekményt elkövető személy okozta. A Pénzügyi Szolgáltató előadta azt is, hogy nem alapozza meg a kártérítési felelősségét az, hogy az eljáró banki alkalmazott a meghatalmazások hamis voltát nem ismerte fel. A Pénzügyi Szolgáltató kérte az eljárás megszüntetését.

A Pénzügyi Békéltető Testület a pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban 2015. április 1. és 2015. május 4. napján meghallgatást tartott. A meghallgatásokon a felek fenntartották az írásban előadottakat.

A Kérelmező az első meghallgatáson hangsúlyozta, hogy a Pénzügyi Szolgáltatónak észlelnie kellett volna, hogy a közjegyzői záradék törvényi tartalmi elemeit a meghatalmazások nem tartalmazzák. A Pénzügyi Szolgáltató arra utalt, hogy mivel büntető eljárás van folyamatban, ezért álláspontja szerint a Pénzügyi Békéltető Testület előtt az ügy nem tisztázható különösen T.Z. részvétele nélkül, aki a Kérelmezővel egy lakcímen lakik. Az eljáró tanács az első meghallgatást elhalasztotta, és felhívta a Pénzügyi Szolgáltatót arra, hogy a meghallgatás napjától számított 15 napon belül nyilatkozzon arról, hogy a vitás ügy alapjául szolgáló meghatalmazásokat a releváns Általános Szerződési Feltételek, Üzletszabályzat alapján miként vizsgálta alaki és tartalmi szempontból a meghatalmazások átadásakor, csatolja az erre vonatkozó szerződési feltételeket, továbbá tegye meg esetleges egyezségi ajánlatát.

A Pénzügyi Szolgáltató a felhívás ellenére 15 napon belül nem nyilatkozott, csupán a halasztott meghallgatás elején csatolta be a szerződési feltételek meghatalmazásra vonatkozó kikötéseit. A halasztott meghallgatáson a Pénzügyi Szolgáltató előadta, hogy nem talált olyan szabályzatot, amely a banki ügyintéző számára kellő iránymutatást tartalmazna arról, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt meghatalmazásnak mely követelményeknek kell megfelelnie. A halasztott meghallgatáson a Pénzügyi Szolgáltató előadta azt is, hogy az első meghallgatást követően feljelentést tett, hiszen bűncselekmény történt, melynek keretében a bankot megtévesztette az elkövető, így egyéb körülmények vizsgálata is szükséges. A halasztott meghallgatáson Kérelmező a kérelmét az általa követelt euró összeg vonatkozásában pontosította, mely szerint a korábban kért 9.363,60 euró helyett az átutalt 9.318,- eurót és az ez után felszámított 41,93 euró jutalékot, illetve az ezen összegek utáni törvényes késedelmi kamatot kéri megfizetni a Pénzügyi Szolgáltatótól. E pontosítás ellen a Pénzügyi Szolgáltatónak nem volt kifogása. A Kérelmező előadta, hogy álláspontja szerint a Pénzügyi Szolgáltató által hivatkozott büntető eljárásnak (annak eredményének) nincs relevanciája a Pénzügyi Szolgáltató jogellenes kifizetése, illetve a kérelmezői kártérítési igény megítélése szempontjából.

A kérelem megalapozott.

Az eljáró tanács a felek által előadottak, becsatolt okirati bizonyítékok és a rendelkezésre álló adatok alapján a következőket állapította meg. Az ügy előzményei, illetve a tényállás vonatkozásában a felek előadásai között nem volt eltérés, illetve ellentmondás. Az egyetlen vitatott körülmény – mint kiindulási pont – a meghatalmazások szerepének jogi megítélése. Az eljáró tanács nem osztotta a Pénzügyi Szolgáltatónak azt az álláspontját, mely szerint a „bűncselekmény miatt a vitás ügyben további körülményeket kellene vizsgálni, és a Kérelmező igényét csak a tényállás teljes felderítése, a bűncselekmény elkövetője kilétének megállapítása és vallomásának ismerete alapján lehet megítélni”. Az eljáró tanács álláspontja szerint minden szükséges adat rendelkezésre áll ahhoz, hogy a Kérelmező igényének jogosságáról – így arról, hogy a Pénzügyi Szolgáltató arra jogosulatlan személy részére teljesített-e kifizetést – a Pénzügyi Békéltető Testület dönthessen.

A felek között kialakult vitás ügy kiindulási pontja tehát a következő: amikor T.Z.E. 2013. október 3-án és 4-én megjelent a Pénzügyi Szolgáltató bankfiókjában, jogszerűen került-e sor az általa átadott meghatalmazások alapján az 522.365,- forint kifizetésére (2013. október 3-án) és a 9.318,- euró elutalására (2013. október 4-én). E körben elsődlegesen az vizsgálandó, hogy a Pénzügyi Szolgáltatónak milyen kötelezettsége volt a meghatalmazás alapján történő teljesítéskor, illetve milyen szempontokat kell figyelembe vennie a meghatalmazás vizsgálatakor. A Pénzügyi Szolgáltató Általános Szerződési Feltételeinek xxx pontja szerint „A Számlatulajdonos a Számla feletti rendelkezésre állandó vagy eseti meghatalmazást adhat. A meghatalmazott bejelentése történhet banki nyomtatványon, teljes bizonyító erejű magánokiratban vagy közokiratban. [...] Amennyiben a meghatalmazás alaki vagy tartalmi szempontból a Bank megítélése szerint nem egyértelmű, vagy ha az abban foglaltak értelmezéséhez további iratok vagy a meghatalmazásban jelzett feltételek vizsgálata szükséges, a Bank jogosult a meghatalmazás alapján történő rendelkezést megtagadni.” Az eljáró tanács álláspontja szerint e rendelkezéseknek megfelelően kellett volna eljárnia a Pénzügyi Szolgáltatónak, amikor a két meghatalmazást – mint a Kérelmező képviselőjére jogosító okiratokat – elfogadta T.Z.E.-től. A Pénzügyi Szolgáltató a halasztott meghallgatáson előadta, hogy „nem talált olyan szabályzatot, amely a banki ügyintéző számára kellő iránymutatást tartalmazna arról, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt meghatalmazásnak mely követelményeknek kell megfelelnie”. Azonban ez az eljáró tanács álláspontja szerint nem értékelhető a Kérelmező terhére. Tekintettel arra, hogy a Pénzügyi Szolgáltató szerződéses dokumentumai nem zárják ki a képviselő útján történő jognyilatkozat-tételt, a Pénzügyi Szolgáltatónak alapvető kötelezettsége, hogy a részére átadott meghatalmazást alaki és tartalmi szempontból is vizsgálja, ennek keretében pedig általában elvárható az, hogy a Pénzügyi Szolgáltató tisztában legyen a közokiratokra és a teljes bizonyító erejű magánokiratokra vonatkozó alapvető törvényi rendelkezésekkel ideértve a közjegyzői tanúsítványra vonatkozó szabályokat is. Az eljáró tanács megjegyzi, hogy nyilvánvalóan vannak olyan hamis, illetve hamisított okiratok, amelyeknek ilyen voltát esetlegesen csak szakértő tudja megállapítani, ez azonban nem jelenti azt, hogy a Pénzügyi Szolgáltatónak ne lenne kötelessége alaposan vizsgálnia a részére átadott meghatalmazást az általában elvárható gondosság mellett. Maga a fent idézett Általános Szerződési Feltételek is utal erre, hiszen tartalmazza azt a fordulatot, hogy „Amennyiben a meghatalmazás alaki vagy tartalmi szempontból a Bank megítélése szerint nem egyértelmű [...]”.

Az eljáró tanács álláspontja szerint jelen vitás ügyben a Pénzügyi Szolgáltatónak fel kellett volna ismernie, hogy a részére átadott meghatalmazásokon – melyeken csak egy közjegyzői pecsét és azon egy olvashatatlan aláírás szerepel – a záradék formájában kiállított közjegyzői tanúsítvány törvényi kellei hiányoznak. A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 111. § (1) bekezdése szerint „A közjegyzői okiratok az ügyleti okirat és a ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ügyleti okirat közhitelesen tanúsítja a jogügyletre vonatkozó akaratnyilvánítás tényét, a ténytanúsító okiratban a közjegyző a jogi jelentőségű tényeket közhitelesen tanúsítja jegyzőkönyvi vagy záradéki formában.” A Kjt. 136. § (1) bekezdés c) pontja szerint „A közjegyző tanúsítványt állít ki az aláírás és kézjegy valódiságáról”. A Kjt. 139. § (1) bekezdése szerint „A közjegyző névaláírás vagy kézjegy valódiságát akkor tanúsítja, ha a fél az okiratot a közjegyző előtt írja alá, vagy az okiraton levő aláírást a közjegyző előtt a sajátjának ismeri el.”, a (4) bekezdés szerint pedig „A tanúsítványt záradék formájában kell kiállítani, amely tartalmazza az ügyszámot, a fél családi és utónevét, születési helyét és idejét, lehetőség szerint anyja nevét, kérésére egyéb személyi adatait.” Az eljáró tanács ezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Pénzügyi

Szolgáltató részére átadott meghatalmazások olyan súlyos alaki hiányosságokban szenvednek, hogy azokat a Pénzügyi Szolgáltatónak az általában elvárható gondosság mellett is fel kellett volna ismernie, ennek ellenére a Pénzügyi Szolgáltató a meghatalmazásokat elfogadta, azok alakításának vizsgálata során a minimális gondosságot sem tanúsította, és intézkedett a pénzösszegek kifizetéséről. Az eljáró tanács álláspontja szerint a Pénzügyi Szolgáltató a jogellenes magatartásával kárt okozott a Kérelmezőnek azzal, hogy a szerződésben foglaltak megszegésével és a törvényi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával nem vizsgálta általában elvárható módon a meghatalmazásokat. A Pénzügyi Szolgáltatónak ez a magatartása közvetlen okozati összefüggésben áll a Kérelmezőt ért kárral, hiszen ha a Pénzügyi Szolgáltató felismeri, hogy a meghatalmazás nem alkalmas a kívánt joghatás kiváltására (képviselési jogosultság megfelelő igazolása), akkor a Kérelmezőt nem éri kár (nem kerül sor a pénzösszegek kifizetésére).

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 318. § (1) alapján „A szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésének – ha a jogszabály kivételt nem tesz – nincs helye.” A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint „Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.” Az eljáró tanács álláspontja szerint a fentiekben kifejtettek alapján a Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmezővel – mint örökös minőségében szerződővel – fennálló jogviszonyában jogellenesen kárt okozott, továbbá nem bizonyította, hogy a meghatalmazások vizsgálata során úgy járt el volna el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ezért fennáll a kártérítési felelőssége a Kérelmezővel szemben. Az eljáró tanács utal arra, hogy a kártérítés megszerzése nem képezte vita tárgyát, a felek egyezően adták elő a Pénzügyi Szolgáltató által kifizetett forint- és devizaösszeg nagyságát, melyre vonatkozóan a Pénzügyi Szolgáltató okiratot is becsatolt.

Az MNB tv. 113. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott. Erre tekintettel az eljáró tanács a rendelkező részben foglalt ajánlás tette.

Budapest, 2015. május 14.

Dr. Gáll Tamás s.k.,
eljáró tanács tagja

Rajki Klára s.k.,
eljáró tanács elnöke

Trencséniné dr. Molnár Ágnes s.k.,
eljáró tanács tagja